

Јелена Делибашић
КНЕГИЊА МИЛИЦА ~ ЉИЉАН У ДОЛУ
~ *Ожиљак (1335–1405)* ~

Уредник
Зоран Колунџија

Copyright © ИК Прометеј, Нови Сад, 2025.

ЈЕЛЕНА ДЕЛИБАШИЋ

КНЕГИЊА МИЛИЦА –
ЉИЉАН У ДОЛУ
~ Ожиљак (1335–1405) ~

МАНАСТИР ЉУБОСТИЊА
ПРОМЕТЕЈ, Нови Сад

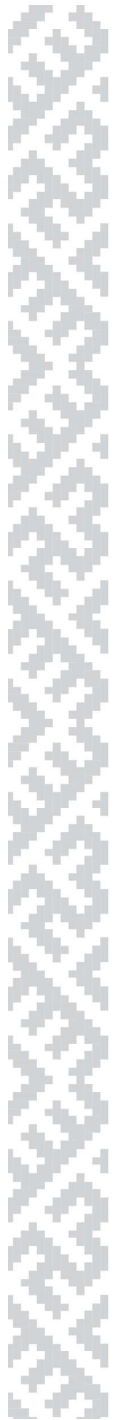

Јелена Делибашић
КНЕГИЊА МИЛИЦА – ЉИЉАН У ДОЛУ
Ожиљак (1335–1405)

Све да Вам бива у Љубави (1. Коринћанима 16,14).
#AmorAeternus #VincenzoSguera #1950
И ма како се развијала људска мисао у будућности,
јонављаће се јрејорођаји јлајонизма,
и свајда јоново сјављаји Љубав
у средишће свих докјрина.
#АницаСавићРебац
С јролећа, јјамо Љубав разасјире крила,
јод самим Небом (...)
Она је јјај Љиљан у долу,
у ком је расла Боја ради,
исјуњавајући ја мирисом Својих Врлина.
#ОноредБалзак

Украc божансјвеном Жијију Свејте Царице Милице,
као блајодарје 620. јодишњици од ујокојења и 690. јодишњици од
рођења вољене Исцелијелјеке срјске земље,
са смерношћу и чистјим срцем...

M

ПРИЗНАЊЕ

~ Даровница. Свeйоназор. Љубав ~

Права Љубав је учвршћивање у Вечности.

За време своје дубоке оданости посвећењу рађања ове књиге, радовала ме је помисао да ће васељенска тековина њене платонске идеје бити клица смерног нам сазнања о узвишеној стварности, да ћемо кроз њу и њезине унутрашње алегоријске складове и разлазе, те суптилне максиме и рефлексije, донекле, упознати себе. Све што јој је у утроби записано и у њој раскошно живи, дотиче и научника и песника, и путника-ходочасника. Благодарeћи повољном следу догађаја, а услед пристајања на разумевање потреба лирског ткива овог научног рада, благослов је изразити посебну захвалност протојереју Данијелу Стефановићу и Светој обитељи љубостињског храма, катихети Браниславу Илићу, као и својим уваженим пријатељима – поштованом ми издавачу и цењеним рецензентима, за чију част бивам одговорна и у чији знамен помињем господина Зорана Колунџију, професора Горана Раденковића и госпођу Лауру Барну. Призиве, стремљења и Тишине за привилегован час у обрањивости непосредне среће, што дан или ускраћује или ће је, најзад, дуговечну, остварити, завештавам академику Драгану Симеуновићу, који свему остаће најнежнији глас. Моја очекивана захвалност њему, стога, нипошто није мања. Напротив. Она знатна је, праведна и охрабрујућа толико да се чак и у немом говору твари пресудно (по)клања мелемним честицама ретко оплемењујуће духовне блискости, учтиво поистовећене са исконским сећа-

њем на свеж, глиновит мирис растресите, натопљене земље (*πέτραίχώρα*), почивши у нама после кише: попут бесмртне одлике етарских капи које, уместо крви, теку венама богова. Сведочим привржености изображеној плеромом (*πλήρωμα*), као савршеном пунотом божанског (Пра)извора из ког произилазе све ароматичне еманације живота, унаточ празнини, тами и хаосу кеноме што се не опире рудности, тиме и коначности чулног света. Њиховим добрим делима дозвољен ми је живот који се не дâ порећи, досегнут тако људским интелектом Љубави, и то у часу кад сам помислила да ће изостати Реч што би му поверила чар целовите Лепоте. Љубав, узнесена до насушности, сада је сасвим исцељена у свом недостајању. Овим финим прелазима причињен ми је допуст да, и надаље, срцем корачам. По Лепоти и благости Гласа, за дело које је одраз истинског осећања, оног по ком сам увек склона да замислим нешто неизрециво и прекрасно – срце је. Мој извор је одувек морао бити ту. Додирнути Бога руком могуће је кроз Душу другога, јер у костуру Душе станују сећања. Сећања (у) блажена, полезна и утешитељна. Сећања без прекоре, лишена порицања патњи и успомена иних, не би ли пронела радост оних којима је (за)дато да, из смрти и Љубави, утисну жиг животу. Жиг као опомену, као радост, као обелиск. Сећања драже људску машту, а човек... Човек је уметник који воли да сања. Можда због тога верујем у Тишину.

*Јелена Делибашић
У Новом Саду, 2. X 2024. леџа Милосџи Госџодње*

Небеске неме Лейоше кај коју чежњом бескрајном ѝривукоше
крутови морски са небеских вечних колуџа...
Да ли ће сјајти људима будућим око моје, храњено оињем
сџолећа?
И слућим да клонуџи неће неисцрџни мах моје снаџе, кроз
џуџеве џамне и сјајне...
Она ће увираџи вечно у вечне изворе Божансџва.
На оживелој џами сија небески мрамор умешносџи, и Сјај му је
божанска маска на мрачном лику Бескраја.
По расцветџаним сџазама Бескраја, Њеџова Душа долази из Сјаја,
и звуцима небеса грџе широм...
Тужна сам шџо на земљи нема радосџи која ме мами, џужнија
шџо још не моју живеџи свевесела, џек о надземној радосџи.
О, ноћи велика! Ноћи ѝрозрачна! Једина џи си веза наших Душа.
Вечносџ ми сенчи кораке, ја ходим и чекам, не знајући да се над
мојим живоџом окренуо небески блисџави лук.
Још власи ноћи мраче мој вид, но Душа у Наги и сџреџњи чује
неизречени ход, Свеџлосџи ход џо њеној сџази недоџледној.
Замире бели Рај хеленске лейоше и исџине у својим високим
небесима.
Веџар је само шушањ свиле небесна свода... Срушен џокреџом,
џоџледом, снаџом Душе шџо сја кроз удове Давидова џела...
Где Сунце џоне, заљубљено, као у злаџу из ѝрича?
Где су медне речи моја сна? Писала сам их неџде, џо води... Но,
река моџ завичаја сеџву је сачувала лаку; и свакоџ леџа, за мене
само, џо валима њеним њихају се широм ѝруника оџњеви модри,
цветџови воде и Сунца.
Злаџна џоља изван свеџа звоне...
Исџине Сунце једино џобедно Бескрајем сија!

*Вољеном Теби... Избраном свом учишћелу, који си сћално био уз
мене, док сам ћисала...
За Љубав, надахнуће и ћосћојаносћ.
Избрала сам, изабрали смо, изабрало се... У ћријайној Сенци...
Тако је лейо...
Ако ми доћусћиш, осћала бих овде још неко Време, свежа и
срећна...
Ти знаш сћазу моју (Давид 142,3).
Јер Љубав, као и смрћ, све мења.*

Молиїва

I

*Да уїойим се у їлавейнило Твоје,
Госїоде, жедан ја.
И радосїї моја Теби, Дародавче,
руменилом да окади їросїоре.*

II

*И молим Ти се,
урвина Твојих кроз їонор
дисїра ме їроведи,
у мени да се небеса Твоја оїледну.*

III

*И веїри Твоји
да крше ме земљи, їреїблїу,
снези на мени (да) їрезиме.
И уза сїамен-сїабло
виїа уз мене лоза
да їреїузи свој век.
И шїице, крилаїи сївори,
хиїро да ми са їрана
даљини Твојој їолећу.*

IV

*Блажен у Теби да занемим.
И од нема мене*

M

*сїена да ѓрозбори їори,
їора цвећу.
И радосїи наша Теби, Дародавче,
руменилом да окади ѓросїоре.*

*~ Момчило Насїасијевић ~
Дубље дно Души, но сїрадању.*

Нема живота мислима за које се не залаже живот.

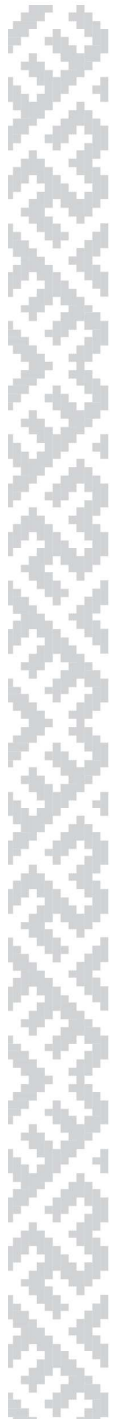
*Док у кули лејојисац „ѿером из анђела ѿише” – а ѿо је
мејшафора српске књижевности од „Кандора” до „Ојсаде
Цркве Свејој Сјаса” – црни дикови „ослушкују будућности” (...)
Они ослушкују будућности која се зна само ѿамо где су силе
јаче од оних које су на свейлу дана (...). Лејојисац има две
ѿоловине, у једној је злайо, у друјој је „вейар и ноћ без звезда”,
дакле, ѿојшални црни мрак – ѿом руком он ѿише. Он ѿише
оно ѿио је црно у њејовој руци, ону ѿоловину у њему која није
злайна, која рађа лејојис, док се она кићена, злайна суши. То
црно њејове руке је Исјина коју ваља најисаѿи (...)
[Александар Јерков: ТАЈНА ЕВРОПЕ И СРПСКА КЊИЖЕВНОСТ:
СМИСАО (КЊИЖЕВНЕ) ИМАГИНАЦИЈЕ: АПОКРИПТИКА, Трећа
ѿајна Евроје: Евројска имајинација и евројеизација српске
књижевности: На ѿушу ка ѿређој ѿајни Евроје у немојућој
узвишености]*

*Перо анјела се извило изнад окујљеној брајсјива и народа,
ѿолешело најоре, ѿе засјало у ѿачки где се Црква врхунила.
Пре но ѿио се и овај видик свео, начас се веровало да
онолицко ѿерце, не веће од ѿола ѿеда, може да држи ѿисушје
лијри ѿежине ѿолулојѿасјој свода Храма Св. Вазнесења.
[Горан Петровић: ОПСАДА ЦРКВЕ СВЕТОГ СПАСА, Осма
књија: Арханђели, Тридесј шесји дан; Може ли ѿеро да држи
кујолу?]*

*Величансјвени Извор хармоније и склада у васиони је
јединсјвен.*

~ Драјан Симеуновић ~

M

Прислов

Кнегиња Милица – женски корифеј српске средњовековне историје

У скромном пантеону женских ликова српске средњовековне историје, бар кад је реч о историји политичке мисли и политичког делања, својом вишеструком посебношћу снажно се издваја фигура кнегиње Милице Хребељановић (1335–1405), и као супруге, и као мајке, а надасве као „државохранитељке”.

Опевана и високо уздигнута у народном сећању, као узор племените супруге и пожртвоване мајке, ова српска аристократиња је своју величину те врсте увећала до историјског максимума оног времена комбиновањем тих својих типично женских улога са ретком умешношћу вођења политике која се, не само у оно време, већ све до данас сматрала, а и данас, још увек, увелико сматра искључиво мушким пољем мишљења и делања.

Худо и погибелно време у ком се имала затећи ставило је кнегињу Милицу Хребељановић пред највећи могући испит – испит очувања посрнуле српске државности након Косовске битке, 1389. године. На тај политички испит историје она, као удова и, уопште, као жена, у том времену кад је политика била искључиво „мушко старање” о држави, није морала изаћи. То је био њен избор освешћене владарке, суочене после Косовског боја не само више са слутњом, већ и са јасном спознајом о огромној опасности која се надвила над њену кућу и трон, колико и над цео њен народ.

